
PIËZO-METHODE: "KIJKEN WAT IEMAND KAN EN WIL"

Interview

Laatst bijgewerkt: 3 september 2018

(<https://www.bibliotheeknetwerk.nl/interview/piezo-methode-kijken-wat-iemand-kan-en-wil>)

Bibliotheek Oostland helpt mensen die aan hun (taal)vaardigheden willen werken met de Piëzo-methode. Dat betekent: vooral kijken naar wat iemand kan en wil leren. Ook zit er een opbouw in: van activeren tot een opleiding of (vrijwilligers)werk. En dat werpt vruchten af. Karlien van Bijnen en Esther de Wit vertellen.

Waarom Piëzo?

Esther, hoofd vakteam Volwassenen, werd jaren geleden door de wethouder geattendeerd op de Piëzo-methodiek (<https://stichtingpiezo.nl/wat/>) in Zoetermeer. Daar heeft zij gekeken en gesprekken gevoerd. Op deze basis heeft de bibliotheek in Pijnacker een Taalhuis opgezet.

Esther: "De bibliotheek moet functioneren in een netwerk, meer naar buiten. Ik luister goed naar partners en bedenk hoe we dingen samen kunnen brengen." De Piëzo-manier van werken was haar niet onbekend, maar een organisatie erachter, een methodiek en een registratiesysteem maakten het nieuw. "De methode klopt met wat wij doen: taal niet als doel, maar als middel inzetten. Als je het zelf fantastisch vindt, en de wethouder óók, ben je dom als je het niet doet!"

Piëzo-methodiek in vijf fasen

- fase 0 - activering
- fase 1 - educatie
- fase 2 - intern vrijwilligerswerk
- fase 3 - extern vrijwilligerswerk
- fase 4 - reguliere opleiding en/of betaald werk

Activiteiten rond taal

Karliën van Bijnen is als Taalhuis-coördinator bezig met projecten. "En met implementeren: er kan altijd meer." Zij werkt met vrijwilligers die taalondersteuning bieden: "Nieuwkomers zitten vaak geïsoleerd thuis en willen Nederlands praten. Onze vrijwilligers willen graag meer contact, dus dat sluit goed aan." Projecten in het Taalhuis zijn bijvoorbeeld taalontmoetingen en taallessen in groepen, een-op-een ondersteuning door taalmaatjes, de cursus voor ouders Taal voor thuis, de Voorleesexpress, Taal naar het werk, en Taal op het werk. "Dit laatste gebeurt bij plantenkwekerij Ammerlaan en Ahold: vrijwilligers geven les aan medewerkers. Er zijn drie groepjes actief. In één groepje, met mensen die startten als analfabeet, is een betaalde kracht ingezet. Deze mensen zijn nu zo ver dat zij die kracht niet meer nodig hebben!

Eén van hen bezocht zijn broer in Antwerpen en stuitte op een wegomlegging. Via een bord kon hij toch de weg vinden. Dat had hij een jaar eerder niet gekund."

Elke maand is er Taalcafé in drie vestigingen. Onder de noemer Taal en toekomstperspectief kijken deelnemers naar wat zij verder willen: een baan, opleiding, sportvereniging of iets anders.

Vrijwilligers

"Wie er ook binnenkomt, we kijken altijd wat iemand kan en wil," zegt Esther. "We peilen interesses en proberen iemand een stapje verder te brengen. Er zijn geen regeltjes. Het contact verloopt informeel: mensen maken een babbeltje, doen samen boodschappen of gaan koken."

Als deelnemers de taal onder de knie hebben, kunnen ze vrijwilliger worden of 'bezoekman of -vrouw' en zelf nieuwe deelnemers helpen. Ze gaan bijvoorbeeld als tolk-vrijwilliger met ouders mee op gesprek op school.

"We merken ook dat mede hierdoor de acceptatie van nieuwkomers in onze gemeente groeit. We leren allemaal van elkaars culturen."

Esther geeft de basistraining van Lezen & Schrijven aan vrijwilligers. Het bijbehorende materiaal mag iedereen gebruiken. Daarnaast gebruiken zij eigen materialen. Deze collectie is flink gegroeid, betaald met WEB-gelden vanuit beide gemeenten.

Karliën: "Als iemand vrijwilligerswerk wil doen, bijvoorbeeld administratieve taken, dan kijken we of dat kan in de bibliotheek of elders. Uiteindelijk begeleiden we mensen naar werk of bijvoorbeeld een mbo1-opleiding. Vier dames zijn hiermee bezig en tien hebben hun opleiding al afgerond. En ik ben meegeweest naar de TU Delft met een Syrische jongen. Hij vervolgt nu hier zijn studie scheikunde." Stagiaires en vrijwilligers begeleiden kost tijd. Esther: "Het is vooral een mindset. Soms is de taal nog moeilijk. Maar de meesten doen hun eigen ding en weten al snel hoe het werkt."

Bevalling

Het netwerk bestaat uit organisaties in de gemeente. Zo werkt de bibliotheek samen met Vluchtelingenbegeleiding en Bureau Vrijwilligerswerk. Zij verwijzen mensen aan elkaar door. Ook is er samenwerking met jongerenwerk, bijvoorbeeld een maandelijkse 'theekrans' voor Syrische meisjes die Nederlands willen praten. Bezoekmannen en -vrouwen worden ingezet voor begeleiding bij bezoek aan huisarts, maatschappelijk werk, ziekenhuis enzovoort. En zelfs eens bij een bevalling. Wekelijks helpt een vrijwilliger iemand met de wetenschapsbijlage van *de Volkskrant*. De kennis is er, maar de taal is een probleem. Omdat de vrijwilliger belangstelling heeft voor wetenschap, leren beiden ervan. Daarom vraagt de bibliotheek bij de kennismaking naar hobby's en interesses.

Deels of helemaal

"Bibliotheken zijn nogal gestructueerd", zegt Esther. "Bij Piëzo komt het vanuit de mensen. Dan kan er ineens iets spelen wat je niet zag aankomen. Ik vind dat fijn, maar begrijp dat dat soms kan botsen. Kijk vooral of de methodiek past bij jouw bibliotheek. Zeker als je zelf niet alle projecten aanbiedt. Dan zal het Taalpunt meer doorverwijzen. Kies je ervoor, dan krijg je tegen betaling training en ondersteuning van Piëzo, en kun je het registratiesysteem gebruiken. Er zijn uitwisselingsmomenten en een landelijke dag. Je kunt een stukje doen of helemaal. Er is niet één weg, want het hangt af van individuele behoeften."

Zo werkt het - en zo werkt het niet

"We zochten een taak voor iemand", zegt Esther. "Eén van onze partners werkte met wegwerphanddoekjes. We knipten gastendoekjes in tweeën, rolden die op voor bij de wastafels. Nu is deze vrijwilliger verantwoordelijk voor de gastendoekjes. Zo'n taak werkt. Wat niet werkt, is mensen vragen om eenmalig een klus te klaren, bijvoorbeeld kasten versjouwten. Het moet structureel zijn en bij iemand passen."

Persoonlijke ervaring

Karliën: "Ik vind vooral fijn dat ik mensen verder kan helpen. Ik krijg ook vaak andere vragen. Zo was er laatst iemand met financiële problemen die ik kon doorverwijzen. Het is fijn dat ze mij weten te vinden. En: geen twee dagen zijn hetzelfde."

Esther: "Mijn werk is heel leuk. Multiculturaliteit ligt mij goed. Iedereen heeft wel iets, je moet er alleen goed naar kijken. Als je dat tussen de oren hebt, zijn er geen vervelende of gekke mensen meer. Ik wens iedereen toe om dat te kunnen zien. Met Piëzo voel je dat. Ik zeg: doen! Je wordt er nooit slechter van."

Meer informatie

Artikel: Piëzo-methodiek (https://www.bibliotheeknetwerk.nl/sites/default/files/2020-05/bbv_piezo-methodiek_totaalaanpak_participatie_zelfredzaamheid.pdf), door Thomas Bersee

Artikel: Stichting Piëzo: 'We doen dingen die nodig zijn' (<https://www.kis.nl/artikel/stichting-piezo-we-doen-dingen-die-nodig-zijn>)

Esther de Wit, e-mail e.dewit@bibliotheekoostland.nl (<mailto:e.dewit@bibliotheekoostland.nl>)

Karliën van Bijnen, e-mail k.vanbijnen@bibliotheekoostland.nl (<mailto:k.vanbijnen@bibliotheekoostland.nl>)

Interview door Karin Ottenhoff
september 2018